

[Chr. Nielsen.]

strengere, og jeg tænker på de udtalelser, som Bornholms kommandant har fremsat for ganske nylig, og hvorefter han finder det i sin orden, at samtlige demonstrerende soldater, d. v. s. nær op mod tusind, skal bringes for retten og dømmes. Det synes jeg nok i høj grad har forværret situationen omkring soldaterdemonstrationerne, og det må da vist være rigtigt ved denne lejlighed at afæske ministeren svar på nogle spørgsmål.

Når man skal tale om soldaterdemonstrationerne, bliver man ifølge sagens natur nødsaget til at se på dens baggrund: den utilfredshed, der så afgjort hersker i flertallet af det danske folk med de 18 måneders tjenestetid, en utilfredshed, som også afspejlede sig, da man fornylig havde en debat om disse problemer i folketinget, hvor et flertal af partierne tilkendegav, at det betragtede ministerens dispositioner med hensyn til de 18 måneder som fejlagtige. Når man udtrykker det så stærkt, synes jeg, at det er ret og rimeligt, at de mennesker, som i første række mærker følgerne af ministerens dispositioner, også ønsker at sige et ord om denne sag, og det var i virkeligheden det, som soldaterne ville. Man forsøgte først ved underskrifter på protester at tilkendegive modstand mod de 18 måneder, men man erfarede, at disse protester i intet tilfælde nåede frem til regering og rigsdag, og soldaterne var derfor reelt stillet i den situation, at enten måtte de godkende militærchefernes dispositioner og betragte sig som umælende væsener, eller også måtte de ty til andre midler for at pointere overfor regering, rigsdag og offentlighed, hvorledes de så på denne udvidelse af tjenestetiden til 18 måneder.

Det er i virkeligheden den reelle baggrund for demonstrationerne, som fandt sted i februar måned. Det er det, som man fra forskellig side, ikke mindst fra militæretatens side, har villet gøre til mytteri og oprør. Nogen som helst sandsynlighedsforklaring på, at det kan komme ind under disse begreber, har jeg ikke set, har jeg ikke hørt fremsat. Af de retsreferater, der foreligger, fremgår det også med al tydelighed, at der intet som helst hold er i den betragtning, at soldaterdemonstrationerne skal vurderes som mytteri og oprør, og jeg synes også, at der fra adskillige sider under debatten om det foreliggende lovforslag i folketinget blev givet udtryk for, at det var nødvendigt at

fare med lempe i denne sag, og statsministeren har jo iøvrigt også udtalt sig på linie hermed. Men de domme, der indtil nu er afsagt, synes jeg viser, at de retsinstanser, som arbejder her, ikke har til hensigt at følge de råd, der fra politisk side er kommet frem, om at fare med lempe. Tværtimod har man vist lov til at sige, at når man er kommet så vidt som til at dømme soldater til op til 12 måneders fængsel for deres deltagelse i demonstrationerne, er det en hårdhændet fremgangsmåde, man har taget i anvendelse, og den bliver yderligere hårdhændet derved, at anklagematerialet har været yderst spinkelt.

I visse tilfælde har man direkte af retsreferaterne kunnet konstatere, hvorledes anklagerrapporterne har været urigtige, ikke i overensstemmelse med de vidneforklaringer, der er fremkommet under forhørene. Endvidere har man også kunnet konstatere, at de indtil nu dømte er tilfældige, som er pillet ud blandt de demonstrerende. Når man så yderligere, som det er sket fra Bornholms kommandants side, truer alle de demonstrerende soldater, så synes jeg, det er nødvendigt at stille ministeren overfor det spørgsmål: Hvad er årsagen til, at man anlægger så skarp en kurs, som de sidste dage har kunnet opvise? Det kan ikke nytte, at man som Bornholms kommandant taler om, at man ikke vil tolerere en bande som den, der har optrådt derovre, og taler om mytteri og oprør. Det er jo en helt ny vurdering, man her anlægger, en vurdering, som ikke finder sit sidestykke på noget tidspunkt i Danmarks historie. Jeg tænker i den forbindelse på, hvorledes vi i 1946 oplevede, at 190 underbefalingsmænd nedlagde arbejdet i 8 timer på Middelgrundsførtet. Dengang forsøgte man også fra anklagerens side at lægge op til, at det skulle bedømmes som mytteri, men landsrettens kendelse gik fuldkommen imod militærpersonernes opfattelse. Man kunne ikke dømme underbefalingsmændene for mytteri, men man betragtede det skete som arbejdsnedlæggelse og de fire tilfældige, man havde pillet ud og stillet for retten, blev idømt fra 10 til 20 dages skærpet arrest. Der er jo en himmelvid forskel på dette eksempel fra 1946 og det, vi oplever i dag, og der må gives offentligheden en forklaring på, hvad årsagen er til, at man nu anlægger denne forfærdelig strenge kurs. Og det er så meget mere nødvendigt, som jeg tror, at